

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.« — з Руславових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о год. 6-й пополудни.

Редакция, адміністрация і експедиция »Руслана« під ч. 9 ул. Коперника. — Експедиция місцева в Агенції Ляндовского в пасажі Гавмана.

Рукописи звертає ся лише на попередне застереженя. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в »Надісланім« 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Що діє ся з руским перекладом нової процедури цивільної?

Нова процедура цивільна входить в житє вже з новим роком, тож не дивниця, що всі правники запопадливо єї студіюють і готвлять ся до практичного єї приміненя. Але коли польских видань появилсь вже кілька, а німецких (навіть з коментарями) — ще більше, то одні Русини окрім норми юрисдикційної, котра з законом у віднім появивляє перед двома місяцями окремою книжкою, — не можуть діждатись нічого більше — отже ані поступованя судового, ні езекуційного, ані закона про організацію судову. Нам вправді звісно, що окремиї комітет Наукового Товариства ім. Шевченка займав ся виготовленем руского перекладу, але що сталось опісля, то значить, чи ціла рукопись є вже готова і чи вона ще у Львові, чи у Відні — про се нігде ми не чули. Наколиж цілий переклад є вже у Відні, то хіба від недавна, бо доси нема ще навіть перекладу поступованя езекуційного ані закона про організацію судову у »Вістнику законів державних« за рік минувший 1896-ий і через те минувший річник »Вістника«, хоч тепер вже конєць лишня, в руским перекладі і доси ще не скінчений!... А треба знати, що теперішній редактор руского тексту »Вістника« є дуже запопадливий, так що руске виданє »Вістника« появляє ся навіть скорше як польске. Очевидно не ходить о те, щоб кому небудь дорікати, але на всякий спосіб треба старатись сю справу приспішити, бо коли всі правники Русини купують собі тексти польскі чи німецкі і на них навчать ся, то відтак мало хто схоче придбати собі руский текст, а ще меньше хто стане вдруге студіювати процедуру з руского перекладу і виданє лежати ме й не руханє. А одно і друге не лежить в нашім інтерєсі!

В звязи з процедурою стоїть і »Інструкція«, видана яко розпорядок міністра справедливости з 5-го мая 1897, котра замикає законодатну працю на полі нового процесу цивільного. Се є обширна праця кодифікаційна, обіймаюча 414 параграфів і понадто 106 формулярів на різні вкази і записки. Польскі газети пишуть, що з »інструкції« друкованої у »Вістнику« (в польским перекладі) робить ся рівночасно відбитка в книжковім форматі для польских правників, тож накликають всіх своїх здержуватись з закупном німецкої »інструкції«, тим більше що польска відбитка »інструкції« продавати меть ся по дуже таній ціні. Не знаючи, чи також з руского перекладу »інструкції« робить ся окрема відбитка в книжковім форматі, позволимо собі тою дорогою звернутись до редактора руского тексту »Вістника« дра Олександра Кулачковского з просьбою, щоби подбав про се, аби Русини-правники мали також інструкцію в книжковім форматі, а тим чином посідали в тім самім книжковім форматі повний комплект усього, що відносить ся до нової процедури.

Правник.

Посол Едв Грегр перед виборцями.

Довголітній посол сойму чєского і ради державної, противник Старочехів, опозицієт з часів ери Таффого і коаліційного кабінету, той сам, що колись право державне чєске назвав фідібусом до люльки — др. Едвард Грегр станув 18 липня перед виборцями в Шляві, щоби висказати їм свою личну думку про нинішнє положєне і пайблизшу будучину. Річ єго замїтна тим, що виявляє докладно мисли радикальнїшого стороництва межи Молодочехами. Др. Едв. Грегр не любить дипломатизувати. Він дивить ся на політику дуже реально, а має передовсім на оці інтерєс свого народа. Подаємо річ єго в вірнім скорочєню. Грегр сказав:

»Висказую свою личну думку про нинішнє положєне політичне. Положенє се не дуже ясє. До правительства не міг я набрати того довіря, яке мають мої товариші в теперішній ері. Не маючи довіря, не хотїв я єго вноувати і в моїх виборцїв. Але з другої сторони не сннєв я нічим акції політичної моїх товаришів, а тим меньше правительства. Акция та заповідала чєскому народови великі користи. Тилькож я яко 36-літній посол бачив вже такі і другі акції, але они не принесли Чехам повної справедливости. Як вже політичне положєне на початку ери гр. Бадєного було непевнє і неяснє, так тепер стало оно ще меньше ясним. Ніхто не в силі сказати, що станєсь за 48 годин? Австрия славна з несподіванок. Нарід чєский здавав ся вже нераз доходити до своєї цілї, але через одну ніч змінялось все, і то на гірше. Якаж ситуація? Она непевна, хитлива, повна заколотів, дійсний хаос, з котрого ніхто не уміє найти виходу. Віз державний попав в болото, не може ні в перед ні в зад; а ніхто не знає з сєго болота виїхати, не знає навіть і той, що на козлі сидить і має обовязок виїхати на сухє. Німці кажуть, що задля розпоряджєнь язикових они сєй віз державний ще придавлять в тім болоті, щоби глибше загряз. Даймо їм волю. Най придавлюють. Самі відтак будуть жалувати, бо на тім возі їм завєгди добре їхало ся. Німці удають, мов-то в теперішній борбі розходить ся їм лише о розпоряджєня язикові. Се неправда. Се політичний швіндель і комедия. Причина борби деінде. Чим же суть ті розпоряджєня? Они суть на те, щоби в краю, де люди говорять двома язиками і урядники знали оба язика. Таж урядники суть для людий, а не люди для урядників. Се така ясна річ, що кождий зрозуміє єї і без розпоряджєнь язикових. Таж урядник мусить зрозуміти населєне. Як би случайно урядник чєский не зрозумів Німця, панове, от тоді піднято би крик! А чєйже таке саме право до урядників прислугує і Чехам. Тилькож бачите, сєго права нашого до урядників не хотять нам Німці признати, бо они уважають себе за виший, привілегіований парід,

Забавка не до забави.

Евгена Мандичевского.

(Конець.)

— Красно, благородно умієш мстити ся. Мєсть і несподіванка для мене!

— Що се має означати? Говори яснійше.

— Душечко! — примияв ся Константин, і гладив єї волоски збурєні. — Досить того удаваня і скритости!

Ольга піднеслась зі сїдженя.

— Не можу зрозуміти твоєї недовірчивости, мій Константине. Колиб я мала нині чим житись, не сказалаб тобі ані одного слова, але не маю нічо, нічо, нічо!

— Нічо не маєш? — спитав і відвернув ся від жінки. — То що иньшого. І я нічого не маю. Гляди і дальше, щобиє мала з чого жити! Коли ти до тепер потрафила, потрафиш і дальше.

— Прецінь не схочєш, щоби я з голоду умерла?!

— Душечко! Серденько! До чого придалось балаканє. Колиб ти і на голову мене поставила, до ані крейцар не вилетить з кишені.

— Фе! Не встидаєш ся яко мужина так зі мною грати ся?! Я зробила для тебе більше, чим було в моїй силі, я жертвовала все для тебе, але ти певно не хочєш пригадати собі тих часів, коли ти присягав, що гроші нас не злучили, гроші не розлучать!

— Фрази пусті, котрі говорить ся до кождої, а мудрійші знають, що на такі відповідати.

— То гадавш мене тепер розуму учити, тепер, колиє мій маєток пропустив, а я з голоду гинути мушу. О помиляєш ся! І я маю свої права, і ужию їх! Чоловік має дбати про жінку — а ти що? о побачимо! побачимо! побачимо, чия правда!

— Ого! В такім тоні?! Таке говорєнє, в такім тоні, такими словами, до мене — досвого чоловіка. Тихо вже будь — скіньчїм!

Хвильку стояла Ольга та піднесши знов очи заплакані, заломила руки: Константине! Константине! Чого хочєш від мене?

— Нічого! Тоді хотїв я тебе, тоді — коли ти була вдовою з мастком!

— Отже тепер не потребуєш мене більше. Я сповнила свою задачу для тебе, отже і йти можу?!

— Не буду плакати!

— Отже можу йти? — Чи заваджаю тобі?

Скажи вже раз, скажи, щоб я знала, що маю діяти? Константине! Чуєш? Хочу знати. Скажи, чи маю йти? Хочу мати рішучу відповідь! — закінчила з гнївом.

— Но, то йди собі, йди! — шепнув нетерпеливо Константин.

Ольга закрила лице заплаканє, виїшла з хати, усїла на порозі і вливала дальше слєзи а біль стискав нещасливє серце. Чекала. Він мусїв сюди йти.

І дійсно — виїшов по хвилі, а побачивши єї, сказав: — Нєвісто! Чи хочєш, щоби і сусєди довідались о нашім положєню? Ходи до хати! Щож? Не хочєш?

— Чим же маю бути в твоїм домі?

— А! то сиди собі! — І затріснув двері.

Ольга заносилась від плачу. Зійшла помалу по сходах на долину і станула при вікні, що виходило на подвірє. Притулила голову до зимних крат зелїзних — задумалась. По хвилі стряслась на цілїм тілі, як би хотїла який тягар зі себе скинути і виїшла на улицю.

Нинїшній день не ріжнив ся нічим від минувшого. Ольга ішла головною улицєю міста, а коли та скінчилась, виїшла на отверте поле. Ішла, не знаючи дороги, але знаючи дєляцїль.

що призначений панувати над нами, над народом меншевартним. Ось де причина теперішньої борби! Німці боять ся *втратити верховодство* над другими народами австрійськими. А ми? Ми боремось о звичайну рівноправність народів австрійських о те, щоби жаден нарід австрійський не був давлений. Але Німці не в силі сего становища зрозуміти. Они хотять і дальше панувати над Славянами і їх винародовлювати. Австрія, по їх думці, мусить бути *державою німецькою*, або — най пропадає. Се їх оклик. А позаяк розпорядження язику перебили їм ту роботу, позаяк ті розпорядження мають скріпити чеський елемент, позаяк Німцям не можна буде Чехію прилучити до великої Германії а Чехів потопити в морю німецьким, — то длятого они верещать і лютують.

Поїдьте за границю, а там в кожній коршмі німецькій скажуть вам, що Німці мусять колісь загорнути Чехію. Я не додаю. Так в. Читайте лише річі Шенерера. Він зняв вже маску з лиця Німців і каже ясно, що нинішня борба не звернена проти Чехів, а звернена проти істнованя Австрії і проти династії. Таж не лише в радї державній а під самими вікнами цісарекими, в бургі, кричали Німці: «Най живі німецька іредента!» Таж цілу Німеччину кличуть нині Німці в поміч. Они понижають тим цілу нашу державу. Ся головна ціль Німців австрійських була нам від давна звісна і ми при всякій нагоді звертали на ту іреденту увагу міродатних кругів. Ми не можемо допустити, щоби Австрія була зависимою від Німеччини. Ми, а не Німці, єсьмо державним елементом. Німці зраджують просто Австрію, хоч кричать, що ми єї розбиваємо. Се хитра політика, а мимо того їм вірять в горі.

Деякі мужі державні зрозуміли зрадливє змаганє Німців австрійських, котрі на те сотворили централістичну конституюцію, щоби Славян повести під кормигу Німеччини. Гр. Гогенварт і гр. Потоцький хотіли давно знищити централізм. Що ті наміри розбито, то причина до того лежала раз: в велико-німецьким шовінізмі, що обняв і висші сфери (котрим більше залежить на силі Німеччини як на істнованю Австрії), а відтак в заграничній політиці Австрії, в аптагонізмі Австрії до Росії. Але тепер, по гостині цісаря в Петербурзі, мабуть упав сей страх перед Росією і тому не треба вже так тісно вязати ся з Німеччиною. Я вдав ся на поле політичне, бо хочу показати, що на внутрішні заколоти в Австрії треба дивити ся з висшого становища, а не з того, чи там один або другий лїний студент німецький хоче або не хоче учити ся по чеськи.

В Австрії розходить ся тепер о політичне єї переобразование. Длятого і положенє внутрішнє в *дуже серйозне і критичне*. Як би мене спитано, як вийти з того положеня? — то мусів би я відповісти, що Австрія мусить так устроїти ся, як сего вимагає єї *історичний розвій, єї характер, єї потреби і єї сила*. А не можна буде Австрію

Вітер носив немилосердно на всі сторони снігом і опирав ся о галузки придорожних дерев, що покїрно схилились перед сильнішим.

По лівій стороні дороги навияло високу гору снігу, зпоза котрої виривали хрести і статуї. Тут простягалось друге місто — умерших, тихе супокійне, жалібне, сумне.

Як на полі і на дорозі, так виглядало і на кладовищі. Половина гробів лежала під грубою верствою снігу, а половина друга вкривалась зісохлою та зівялою травою.

Ольга, що до тепер ступала з закритим хусткою лицем і похиленою головою — глянула перед себе. На кладовищі крім неї не було другої живої душі. Все ішла дальше, дальше наперед, до місця, де був гріб занедбаний з похиленим хрестиком. Кинулась на гріб і поляла слезами розпуки.

Сї уста дрожали, як би шептали молитву.

Коли сторож вечером вийшов замкнути браму, звернув увагу на гріб нефоремний, вкритий снігом.

Наколи прийшов зі сьвітлом і відгорнув наметений сніг побачив мертве тіло жєнщини, що була тільки забавкою.

уздоровити в иньшій спосіб, як тим, що треба зїрвати з національним централізмом, а перейти до устрою федералістичного. Чи Німці до сего допустять? — се друге питанє. Без їх голосів не можна і думати про зміну конституюції. Отже який вихід? Вихід — кажуть нам — лежить в тім, щоби ми з Німцями помирили ся. Добре. Мирім ся. Але при всякім миреню мусить одна сторона понести більшу або меньшу втрату. Чи ж маємо ми знов заплатити кошти миреня? Таж треба, щоби той уступив, котрий доси мав більші права. А се вже ясна річ, що доси Німці посїдали всякі права в нашім краю. Се проста лож, будь-то ми Німців гнетемо. Перегляньте лише історію нашу за послїдних трийцять лїт. А в тих трийцяти лїтах ми заєдно говорили Німцям: Ось вам чистий лист паперу. Пишіть на нїм услїва примиреня! А щож они написали? Раз написали нам відєньскі пунктації, а нині: проч з розпорядженнями язикувими! В обох случаях бажали Німці лише нашої шкоди. На такий мир ми пристати не можемо. Наше услївє звучить: Повна рівновартність, повна рівноправність, а то враз з узнанєм історичних і державних прав королївства чеського. Коротко кажучи: Німці мусять стати чеськими патриотами, їм мусить сила нашого королївства бути рівно дорогою як нам, они мусять розстати ся з мислею: Чехію перешахрувати Німеччині.

Але чи пристануть Німці на наші вимінки? Годї! Ми нині розійшли ся більше нїж коли-небудь давнїше. Сеся хвиля не до переговорів. І длятого я не маю нї найменьшої надїї на помиренє нас з Німцями. Подумайте лише, як брутально віднесли ся они до нас в послїдних часах! А заходить ще питанє, хто має між нами посередничити? Скажете правительство; се єго обовязок. Добре. Але чи Німці поручать гр. Бадєньому посередництво? Годї. А і Чехи не можуть сего зробити. Правительство відчуває се і длятого не накладає ся сторонам на роз'ємника. А може має посередничити більша посїлість німецька? Не знаю, чи Німці вірять своїй шляхтї? Нам се посередництво прийняти годї, відколи німецька шляхта попала в невід Шенерера. Тож може буде розіймати нас чєска фєвдальна шляхта? Она колісь підписала відєньскі пунктації. А нині? Нині она доперва в часті стає при своїм народі. Нині лише кількох молодших з посеред неї зблизилось до народа чеського. Тїпуть тим зближенєм і, дай Боже, щоби шляхта чєска обьяла провід нашої справи. Але шляхта ся ще не відбула огневої проби. Треба виждати.

Хтож про те має мирити нас, наколи ті всі чинники не спосібні зблизити нас до Німців, а Німців до нас? Думаю, що ту задачу можуть довершити лише мужі довіря з обох сторін. Ми готові їх вибрати, най ідуть, най пробують. Тількиж і при тій акції треба поступати обережно. Мужам довіря не можна давати повномочия, а треба їм точно подати ті точки, від котрих не могли би відступити нї на одну кому. А сї точки обняті нашою програмою, а перша точка в тій програмі се — узнанє чеського державного права. Чи пристануть Німці на наші услїва? Мабуть нї! Таж они не хотять навіть узнати розпорядженє язикувих. Они впрочім розвивають тепер таку силу, що мабуть не лише правительство їх боїть ся, але що і нам треба їх боїти ся. Нам треба вже нині готовити ся до нового бою, бо небавом, здає ся, прийдемо в положенє суперечне з правительством і перейдемо в опозицію. Німці навчили нас, як можна вести обструкцію. Їх остру сокиру зуміємо взяти в руки? Я не важу ся нині сказати, що в недовзї обставини зневолять нас дійсно, змірити наново чєскі сили. Таж на графа Бадєнього напїрають нині не лише Німці-центральні, але і Мадяри і чинники позаграничні. Не хочу ворожити. Людям подобає ся такий ворожбит, що віщує найбільше лихо. Я рад би предсказати вам найбільше добро. Але бачу, що Німці за свою зраду стану будуть мабуть небавом винагороджені давнїшим значінєм, а ми за нашу лояльність одержимо знов всяких Коллерів і Тунів. Їм привернуть давну власть, а нас будуть волочити по тюрмах.

Томуж не треба тепер народови нашому дипломатизувати і вести політику опортунїзму. Нарід мусить бути завсїгда готовим, стати рішучо за свої права. Я люблю наколи нарід є

трохи радикальнїший, в добрім значїно сего слова. Все, що нам доси довелось одержати, завдячуємо своїй силі. Тому бережить ся і кріпить ся! До бою, що нас жеде, треба знатних сил. А вірте, що таки доведемо до перестрою Австрії в хосен народу нашого.

Вісти політичні.

Гр. Голувоєский відвідав 20 липня державного секретаря Бїльова, що гостить тепер в Семерїнгу.

В дипломатії російській зайшли на днях значнїші зміни. Амбасадор царгородський Нелїдов перенесений до Риму; Зїновєв з Штокгольму до Царгорода; заступник директора азійського віддїлення, Губастов, став консулом в Цетинї. Перенесенє Нелїдова з Царгорода до Риму здивувало Европу о стїлько, що Нелїдов був тим амбасадором російским в Царгороді, що угрунтував вплив Росії на Туреччину супроти Англії. В Ілдіз-Кіоску був він самодержцем майже. Наслїдник єго Зїновєв має бути рівно зручним дипломатом, а до того панславїстом. Догадують ся, що Муравєв перенїє Нелїдова в наслїдок стрічи цісаря нашого з царем. Губастов був через якийсь час також генеральним консулом у Відні. Назначенє єго до Черногорї знаменувало би, що всі справи на всходї мали би на якийсь час спочати.

В справі цілївській. Посли словїнські полудневої Стирії порїшили, не брати участі в засїданях соймових, доки справа гімназії не буде в користь Словїнців полагодженя. З Відня телеграфують, що правительство намірило при німецькій гімназії Цїлїє завести словїнські паралельні класи під управою окремого директора. Се мала би бути концесія, але дуже загадочна, позаяк до одної класи не вільно би приминати більше як 50 учеників. Що через такі розпорядженя правительственні аптагонїзм народний лише змагає ся, сьвідчить факт, що видїл краєвий в Країні порїшив на днях, знести німецьку школу реальну в Люблянї, а завести натомість словїнську, бо показалось, що в сїм році шкільнім число словїнських учеників (183) переважало німецьких (148).

До ситуації. Півофіціозна «Reichswehr» з 19 липня так малое теперїшне положенє. Тучі розійшли ся. Полїтика спочине до половини серпня. Гр. Бадєні уступив — але лише до Буска. Надїї обструкції не сповнили ся. Чи тепер зберуть ся соїми? Коли буде скликана рада державна? Як буде виглядати перше засїданє? Що стане ся з мировими переговорами? Ніхто не уміє відповісти на ті питання, бо шеф кабінету на відпустці, або був він так жорстокосердний, що на ту тему не видав перед відїздом жадного комунїкату. Тепер мабуть настане час інтервїв. Відні послї в часї лїтного жару будуть мусїли всего догадувати ся. Може подумають серіо про поладженє політичне? Час би подумати. Час на розвагу і розумні слова по рїжнородних, не конче щасливих виступах і ділах. Час гоїть звичайно всякі рани. Один опозиційний орган написав приміром на днях, що справа цілївська — се не найбільше ще лихо. Добре. Бо перед двома лїтами она дуже роз'ярїла Німців. Тепер лише в соїмі угорскім веде ся обструкція, ще більше різька як у нас, бо там вже йде не вкулачки. Угорщина (не Шікер) — має тепер слово.

«N. fr. Presse» по недостатку иньшої теми, приносить (21 липня) передову статю, в котрій злобить ся головно на аграрїєств німецьких, що за їх старанєм правительство знесло біржу збожеву в Берлінї та що тепер ті аграристи домагають ся замкненя границь для довозу посторонного збіжа на шестимісячний час. Але болю свого не виявляє «N. fr. Presse» просто, а дозволяє ся нападами на кабінет Мікєля і гр. Бадєнього, що оба ті мужі державні ведуть Німеччину і Австрію в пропасть реакції. Паралєля лежить в тім, що в Німеччині правительство підчиняє ся під волю рїльників, а в Австрії під волю Славян і клерикалів. Одним лише потїнав ся орган лібералів, іменно вістію, поданою в «Silesi-ŷ», що правительство заборонить віче польске, скликанє на 1 серпня до Цєшина.

«Deutsches Volksblatt» містить з великим несмаком справозданє пос. галицького Вельвей-

ского, зложено в Коломиї перед більшою посі- лостію (18 липня). Пос. Вельвейський розбив Німцям всякі надії на можливість розірвання те- перішньої більшості парламентарної. Він сказав між иньшим: Як би яке-небудь правительство захотіло відкликати звісні розпорядження языко- ві і виступити проти тих основ, на яких опирає ся нинішня правниця, то такий кабінет не найде собі ні на одну хвилинку піддержки зі сторони теперішньої більшості. Хто числить на се, що «коло» польське покине принципи висказані в адресі тронній і зірве з автономними сторон- ництвими ради державної, той обиджає так по- важне сторонництво, яким є «коло» польське, і сам собі припише наслідки свого легкодушного рахунку.

О. Шайхер, виднійший антисемітський посол ради державної, ставав 19 липня перед своїми виборцями в С. Пельтен і пояснив теперішнє положення в такий спосіб. Він жалувє, що прави- тельство так скоро закрило засідання палати по- сольської. Він не осуджує крикунів в теперішнім парламенті, але і не одушевляє ся ними. Крики ті були би по кількох тижнях пережили ся. Деякі політики думають, що обструкція була конечна. Признаю, але лише в часті. Прави- тельство, що опирає ся на штучно зліпленій більшості, не в силі довго удержати ся при власті. Можна було винайти иньші средства, щоби повалити правительство. Але до того тре- ба було, щоби всі Німці стояли за одно. Закри- те ради державної не принесло ніяких користей. Забороною зборів, замиканєм послів і тим, що до Хебу вислано чеську поліцію, правительство нічого не вдіє. Правда не дасть ся подавити. Щож буде по скликаню ради? Тоді стане на порядку деннім справа хебска, а позитивної роботи опять не буде. Треба боліти над тим, що правительство бере ся за так нагальні средства. Найсумнійшим було поведене католицкого лю- дового сторонництва. Як би оно держало ся прочих сторонництв німецьких, то вже нині ви- глядала би констеляція політична инакше. Роз- порядження языкові треба приділити окремії комісії парламентарній, а ся най виробить проєкт закона языкового.

Нове автономне питання вирінає в Тироли. «Vocē Cattolica» подає вість, що намісник Тиро- ло, гр. Мервельт, покликав на днях послів іта- лійських з полудневого Тиролю: Базанеллю, Саль- вадорія, Чіанього і Мальфатія до Інсбруку, щоби обговорити з ними услівя, під якими би Трен- тови можна признати деяку автономію.

Сербська скрутичина признала міністрови війни додатковий кредит на нову організацію військо- ву над 9 мільонів франків. Імовірно заведе Сер- бія в себе нові репетієрові карабіни замість ни- нішніх звичайних, системи Кока-Мильовановіч- Мавзера, 10-15 міліметрових поєдинок.

Французька палата приняла новий закон о безпосередних податках 516 голосами проти 7. Як звісно, то ся реформа податкова опустила дрібним рільним господарям 25 мільонів фран- ків з річного податку ґрунтового. У нас всі зе- мельні властители одержали ледви 10—15 кр. опусту на ґульдені, а через ревізію катастру ґрунтового 2½ мільона зр.

Новинки.

— Подорож бальюном до північного бігуна. Пів- нічний бігун став послідними літами дуже при- надною метою наукових виправ. Ще не прого- моніло по Європі імя славного норвезького по- дорожника Нансена, що дістав ся був кораблем трохи не до самого бігуна, а вже вибрав ся не- давно в ту таємничу країну вічних ледів другий учений, штокгольмський інженер Андре. По- дорож ся тим незвичайніша, що відбуває ся бальюном. Дня 11 липня звів ся Андре з дво- ма товаришами, інженером Френкльом і по- ручником Стріндбергом з північно-східної кін- чини громади островної Шпіллі (Spitzbergen) і полетіли при хоршій погоді та сприяючій вітрі в напрямі північно-східнім. Сам бальон, що но- сить назву «Орел», обнимає 5000 кубічних ме-

трів і не є зовсім кулистий — в середині має подобу вальца. З верху покритий вітрильним полотном, щоби устеречи ся від атмосферичних осідів. Висота бальюну вносить 21½ метра. Побіч усіх наукових приладів взяв Андре з со- бою також кілька листових голубів, котрі думає описля від часу до часу пускати з вістями на полудне. При тім всім заосмотрений бальон в санки і один човен, так, що если би на случай якогось ушкодження бальюну воздушна подорож була неможлива, буде на чім повертати. Андре є переконаний, що при сприяючій вітрі переїде бігун в двох або трех днях, так що ціла его воздушна подорож потреває найдовше 14 днів, хоть запас поживи, яку взяв з собою, вистане на півнята місяця.

Щож до бальюну, то може він уносити ся в воздухах 40 до 45 днів з пересічною скоро- стію 35 кілометрів на годину. Наколиб сеєя подорож удала ся, то становила би епохальний крок в змаганях людського ума, щоби і ту мі- тичну вітчину білих медведів розелідити. З бальюну можна досконало обсервувати всілякі воз- душні явища на бігуні, а що більше, можна ма- ти знамениті погляди на розклад леду і води, що було би певним дорожосказом, куди мають удавати ся будучі виправи. А зазначити треба, що воздушні виправи не можуть ніяк заступити виправ корабельних, бо лише ті послідні нада- ють ся до властивих наукових дослідів.

— Біциклем на другий сьвіт. Перед кількома днями погиб офіцир німецької маринарки Ганке, син шефа цісарської канцелярії військової. Іхав він на біцикль по похилості, спадаючій в сторону озера Ляндрем. Видно не всів завчасу зіскочи- ти, бо влетів в воду і утопив ся. Вість о его смерти походить від хлопця, що находячи ся над берегом озера, приглядав ся страшному ви- падкови і чув, як Ганке кликав о поміч, котрої ему однак ніхто не міг уділити, бо крім хлопця нікого не було поблизько. Тіла не віднайдено ще доси. Після оповіданя хлопця, Ганке видобуваю- чи хустку до носа, стратив рівновагу і упав з ко- леса до озера. Кружить також поголоска, що Ганке сповнив самоубийство, а то боячись від- вічальности за досить глухий випадок, який лу- чив ся недавно на его кораблі німецькому ціса- реви. Коли іменно цісар Вільгельм находив ся на кораблі, упала ливна на него і ударила лег- ко в око, Отець погибшого бавив з родиною в Карльсбаді і там повідомлено его про смерть сына.

— Явність гіпотечну практикували Греки в розмірах, котрі нам, живучим нині, видали би ся певно — компромітуючими. Вість о позичці, за- ягненій на дім, рито на камені, на фронті дому, від уліці. Деколи служив до сеї цілі відломок скали, що лежав случайно перед домом або ин- ший подібний материял. В міру сплати, зміню- вано цифру довгу, давнішу вишкробувано, а рито нову. Подібним змінам улягали назвиска вірителів, если один вступав в права другого. Написи такі можна ще нині в Афинах подибати.

— Не зле мусить поводити ся лікарям в Англії, если умираючи лишають мільонові мастки. В р. 1896 умер лікар др. Патрік Фріцер, що лишив 420.000 фунтів штерлінгів (около 5 мільонів зр.), сір Джон Еріквен зівставив 90.000 ф. шт. (понад мільон зр.), сір Жорж Гумфрі 80.000 ф. шт., др. Самуїл Гольдсварт 50.000 ф. шт. і т. д. У нас сего ніколи не буде.

— Трійцять літ в ліжку провела в Англії одна стара панна, що умерла недавно в Teignmoth. Одного вечера, маючи 38 літ, в р. 1868, удала ся цілком здорова на супочинок. На другий день рано заявила, що найвигіднійше жиє ся в ліжку і постановила решту життя провести в ліжку. І справді так учинила. Щоби їй не нудило ся, веліла устави в комнаті спеціаль- ний прилад з зеркалами, так що в ліжку могла видіти весь, що діє ся на уліці. До послідних часів була старуха здорова і принимала що день численні відвідини. Умираючи важила 238 фунтів.

— Хлопський розум. — Сусіде! Засік в шпихлі- ри був 2 метри довгий, 1 метр заширокий, а 1 метр заглибокій. Кілько літ було господареві? — Літ? Пятьдесят чотири. — А ви як се ви- мркували? — Просто! У мене є такий засік, а я як-раз кінчу 54 літ.

— Дрібні вісти. В Законанім син краківського купця Фішера, Юліян, їдучи біциклем, упав під фіру, наслідком чого розтріскав собі чашку. — Труба воздушна в полученю з градом навістила кільканаїцять сел під Варшавою і знищила у- весь людський добуток та зрівнала усе з землею. Не обійшлося без жертв в людях. — На Едем- пашу урядив хтось замах, присилаючи ему до Домокос пекольну машину. Замах не удав ся, бо при отвореню пакету потеряв лише ад'ютант папі руку. — В Золочеві застрілив ся жовнір

11 п. п. Франц Стоцкій. — Звісний б. посол до ради державної і адвокат др. Кароль Леваков- ский, один з проводирів партії людової, пересе- лив ся на постійний побут до Швайцарії. — Др. Олександр Чоловский, мійський архівар зі Льво- ва вибрав ся в наукову подорож до Швеції, що- би студіювати в тамошних музеях і архівах па- мятки, які зрабували були Шведи в р. 1704 зі Львова і забрали з собою. — Рада міста Терно- поля підписала контракт з одною віденською фірмою, котра з'обовязалась урядити в Терно- поли електричне освітлене. — Задля катастро- фи на залізници під Коломиєю втчено вже слідство інжинерови Ляндесови, урядникови ру- ху і будникови, до котрого надзору міст сей належав. Показалось наперекір твердженням уря- дових властей, що причиною катастрофи не бу- ла vis major але просте недбальство. — В Пе- ремішли погоріли войскові магазини. Шкоду обчислюють над 100.000 зр. — Дня 10 серпня відбуде ся в Волиці комаровій (стація і почта Сокаль) вінчанє п. Івана Калиньского, укінченого богослова, з панною Наталією Лонцкою, дочкою місцевого пароха. — Бурмістром Калуща вибра- ла Рада мійска Людвіка Русса, заступником Йо- сифа Фельчиньского.

Наука, штука, література.

— Записок Наукового товариства ім. Шевченка т. XVIII. вийшов під редакцією М. Грушев- ского і містить розвідки: 1. Варлаам і Ио- саф, старохристиянський духовний роман і его літературна історія, Д-ра Івана Франка, 2. Набіг козаків на Очаків 1545 р. Евгена Барвіньского; 3. Проєкт полішшеня тор- говлі на Україні 1784 р. Миколи Княже- вича, 4. Miscellanea: Грамота московского уря- ду до донських козаків про українські справи 1659 р. Олексія Маркевича; 5. Наукова хро- піка: Нові розвідки з історії давньої Русі М. Грушевського. 6. Бібліографія і 7. Вісти з то- вариства. В бібліографічній відділі взяло участь 17 рецензентів, котрі оцінили 37 книжок.

— Збірник секції математично-природописно-лі- карської, наукового товариства ім. Шевченка під редакцією проф. Івана Верхратського і проф. Володимира Левицького вийшов т. I., котрий ми недавно обговорили в окремії статі і мі- стить розвідки: 1. Про переступ чисел e і n. Во- лодимира Левицького і тогож автора; 2. До- кази істнованя інтегралів рівнянь ріжничкових. 3. О кристалізованім ксантині і ґуанілі профес. Івана Горбачевського (з Праги), 4. Причинок до анатомії порівнательної судин кровних у хр- баків Івана Раковського (з ілюстраціями), 5. Скільки часу потребують мотилі сьвіжо виляглі до повного розвитку своїх крил? Івана Вер- хратського, 6. До змін положень матерниці, Др. Ш. Сельського. 7. Причинок до діагности- ки клінічної тифу кишкового (Діазореакція Ер- ліха і Серодіагностика Відаля) Д-ра Осипа Да- кури, 8. VI. Піроговский з'їзд лікарів у Київі д-ра О. Черняхівського. — Ціна сего тому 3 ко- рони. Зверхне вистаченє сего виданя зовсім від- повідне.

— Зоря ч. 12. містить: Не судилось, Оповіданє з давно минувшого О. Л.—сь. Пересьліви Павла Граба: Едґар Пое II. Аннабель-Лі. Вільям Купер. Томас Гуд. Льюнгфелльо I. Сон невольника II. Норманський барон. Нахмарило комедія на 4 дії Бориса Грінченка (конець). Кобзарів заповіт М. Лободи. — Пророк (по Лермонтову) М. Лободи. Поступова Польща, два відчити М. Грушевського. — До історії останного побуту П. Куліша у Льво- ві д-ра Щурата. Поясненя до ілюстрацій (Кор- нило Заклинський, Дім Просьвіти у Львові і віїт з жінкою з Слободи рунґурскої). Замітка редак- ції до «Листу з України російської» поміщеного в II ч. Зорі. Хропіка. Бібліографія. Переписка ридакції.

— Зоря ч. 13. містить: Не судилось, оповіданє з давного минувшого О. Л.—сь, (конець). — Пе- ресьліви П. Граба: Вольтер Скот, Вордсворт, Ро- берт Соуті, Теннісон. — Злодійка Оксана опові- данє Л. Яновської (конець буде). — До дівчини Атенки з Байрона перекл. А. Кримский. Посту- пова Польща, два відчити М. Грушевського (ко- нець). — Літератури й життя (листи з України російської) П. Оповістки і критичні замітки: До рецензії В. Заренка про «Рускі билни і думи М. Пачовського» А. Кримського. — Пошестня хво- роба Чума. В.—нко. До ілюстрації: Вид Черно- гори. Верх «Шпіці». Селяни з Рунґурів і Акре- шорів. — Бібліографія.

Веснянки

прищики, утробяні плями вигубляє успішно в дуже короткім часі, від давна випробований

Crème Iris

161 16—? Д-ра Whytt'a

— Ціна слоїка з приписом ужитя 80 кр. —

Тільки правдиві з підписом Д-ра Whytt'a.

Головний склад в аптіці

Жигм. Рукера

під «Срібним орлом» у Львові.

Розклад їзди поїздів залізничних

обов'язуючий від 1. липня 1897.

(Приїзд і від'їзд поданий після часу середно-європейського).

Поїзд до Львова		Поїзд зі Львова	
посп.	особ.	посп.	особ.
приходить о годині		приходить о годині	
7:30	з Іцкан	6:00	до Підволочиск з голови двірця
7:50	" Янова	6:10	" Іцкан
7:52	" Тернополя на Підзамче	6:15	" Підволочиск з Підзамча
8:05	" Лавочного	6:45	" Іцкан
8:15	" Тернополя на головний дворець	8:40	" Кракова
8:25	" Сокала	8:55	" "
9:10	" Кракова	9:20	" Скольного (до Гребенова від $10/7$ — $31/8$)
10:35	" Ярослава	9:25	" Сокала
1:30	" Янова	9:40	" Янова
1:40	" Кракова	10:05	" Підволочиск з головного двірця
1:50	" Скольного (Гребенів від $10/7$ до $31/8$)	10:27	" " з Підзамча
2:15	" Черновець	10:45	" Іцкан
2:30	" Підволочиск на Підзамче	1:04	" Янова (лиш в неділі і свята)
5:25	" Сокала	2:08	" Підволочиск з головного двірця
5:35	" Підволочиск на Підзамче	2:31	" Брухович що неділі і свята до дальшого зарядження
5:45	" Іцкан	2:40	" Черновець
Ніч		2:50	" Кракова
3:04	з Підволочиск на Підзамче	3:00	" Янова
3:30	" " " головний дворець	3:05	" Скольного (від $1/5$ до $30/8$ з Стрия)
5:10	" Кракова	4:40	" Ярослава
6:00	" Підволочиск на головний дворець	3:40	" Зимної води що день до дальшого зарядження
6:55	" Кракова	3:48	" Брухович
8:00	" Янова тільки в неділі і свята що день а від $12/5$ до $31/8$ в будні дні	Ніч	
8:15	" Брухович тільки від $26/8$ аж до дальшого зарядження	4:40	до Кракова
8:45	" Кракова	5:20	" Лавочного
8:49	" Брухович тільки від $1/7$ до $25/8$	6:24	" Янова лиш в будні дні
9:01	" Янова (від $12/5$ дня $31/8$ в неділі і свята)	6:45	" Кракова
9:10	" Іцкан, Бергомету з виїском понеділка	7:05	" Сокала
9:30	" Кракова	7:25	" Тернополя з головного двірця
9:43	" Підволочиск на Підзамче	7:30	" Лавочного
9:50	" Іцкан	7:47	" Тернополя з Підзамча
10:00	" Підволочиск на головний дворець	8:50	" Янова в неділі і свята
10:20	" Скольного (лиш від $1/5$ до $30/8$ Стрия, Хпрова	10:30	" Іцкан
12:10	" Лавочного	11:00	" Кракова
		11:37	" Підволочиск з головного двірця з Підзамча

ЗАМІТКА: Пору нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.

1000 туюток цигаретових за 1 зр. поручає фабрика туюток
АНТОНІНИ МАЗУРКЕВИЧ
Львів, улица Галицька число 12.
Замавляючим 5.000 туюток разом упаковане і відсилка franco.

Учитель орган руского товариства педагогічн. двотиждєвник педагогічно-науковий, виходить від 1-го червня 1889 у Львові ул. Вірменська ч. 2. Передплата на цілий рік 3 зр., на пів року 1.60 кр., на чверть року 1 зр.

Набути можна в головнім складі **Винкентія Кучабинського** Львів, улица Коперника.

На памятку 300-літнього ювілея св. Церкви рускої вийшов

МОЛИТВЕНИКЪ

для христіанъ католикѡвъ обряда руского

під заголовком:

„СВЯТАА СВЯТЫМЪ“

1896.

Львѡвъ, Накладомъ В. Кучабинського.

Найновіший сей Молитвеник беручим єго в руку представляє ся користо вже своїм внішнім видом. Формат книжки зграбний і удатний; друк чистий і гарний; папір добрий; коректа старанна; численні образки і відтиски украшають текст; надписи над сторонами улегчають перегляд книги.

Молитвеник сей, переглянєний і поправленєний власною рукою *Бєго Емїнєнцій Прєсвєщенєного Кардинала Митрополита*, содержить в собі в найпрактичнійший спосіб зібрані моленя для ужитку так Церковного як і домашнього, а іменно:

1. Службу Божу або Літургію С. Іоанна Златоустаго з молитвами ієрейскими.
2. Цілу Утреню і Вечєрню в незмінних їх частях.
3. Додатки зміни до сих Богослужєнь, як Тропарі, Кондаки, Богородичні і Антіфони на всі праздники урочисті в році.
4. Обширно зложєне приготєвленє до Св. Сповіді і Св. Причастія разом з Псалмами покаєнними.
5. Молитви обичні з частію Катєхизмовою.
6. Молитви ранні і вечірні від СС. отців зложєні, з церковно-славянського на руске толковані.
7. Три акафисти: Ієсусу Сладчайшому, Прєсв. Діви Марії і С. Николаю.
8. Параклис або Молебен до Прєсв. Діви Марії.
9. Пятдесять ріжних Молитов на всяку потребу в бесїді рускій.
10. Парастас за померших.
11. Пісни набожні і Коляди.
12. Калєндар церковний і Пасхалія.

Текст церковно-славянський заосмотрєний численними обьясєнями, при труднійших місцях подані переводи. Окремі части Богослужєня поозначовані наголовками. Книга призначєна для осіб ріжного стану, так для мужчин як і невіст, так для молодежи як і для старців; а цілію єї — помножєне слави Божої, возвисєнє С. Церкви і людєке спасєнє.

ЦІНА КНИЖКИ:

оправа в полотно англійське	85 зр.	оправа в шкіру з окутем і клямрою і золотими берегами	1.70 зр.
" в півшкіру	1.— "	" в шкіру з золотим берегом	1.80 зр.
" в півшкіру з окутем і клямрою	1.20 "	" в аксамит з золочєнями	2.50—3.50 зр.
" в шкіру	1.20 "	" в слоєву кість	2.50—3.50 зр.
" в шкіру з окутем і клямрою	1.40 "		

При більших затребованях, почавши від 10 екземплярів відєтєує ся 20% рабату.

Набути можна в головнім складі **Винкентія Кучабинського ул. Коперника, Львів.**

Всілякі купони

вильосовані цінні папери

вишлачує

без потрученя провізії або коштів

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО

Контора виміни і відділ депозитовий перенєсєні до льокалю партерового в будинку банковім.

(27)—?

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовленя і посередничить в закупї:

Свєтло церковне

впрост з фабрики Іа по 70 зр., Іа по 64 зр. за 100 кїл. Іосо фабрика.

Вино

в бочках о 135 літрах, а то Самородне почавши від 70 зр. за бочку Іосо мієце продукції.

Зі складів висилє: **КАВУ** по 5 кїл. посилках почт. в цїні по: зр. 9-20, 10-20, 10-70, 11-20, а спеціальність по 12-20 франко **ВИНО** в 5 кїл. барилках по зр. 3—, 3-70, 4-10, 4-90 франко. — Інші товари по уміренєх цїнах. 60—?

ПРАВДА

Ілюстрованє письмо для руского народу

під редакцією

Антоня Берєзінського

виходить у Львові тиждєвно кождої пятниці.

Будє подавати поезії, повісти, житєписи з портрєтами, поучаючі статї з ієсторії, письменьства, господарства, промислу, вісти про читальні, вісти політичні і суєспільні. Крім того будє мієтити частє забавну.

Перєдплата: В Авєстрії річно 4 р.
" піврічно 2 р.
" чвертьрічно 1 р.
За границєю річно 8 рубл.
" піврічно 4 рубл.

Редакція, адмінієтрація і експедиція

Львів, ул. св. Миколая 13.

Дмитро Затурский

поручає своєю

робітню обуви мужєскої, жіночої і для дітїй

у Львові, ул. Коперника ч. 5.

Виріб трєвалїй і єлегантний. Цїни умірені. Замовленя з провінції залагоджує відвєротною почтою. 80 8—10